

**UCHWAŁA NR 55/VIII/2025
RADY MIASTA ZAMBRÓW**

z dnia 28 stycznia 2025 r.

**w sprawie Gminnego Programu Poprawy Zdrowia
w Zakresie Rehabilitacji Leczniczej na 2025 rok**

Na podstawie art. 7 ust. 1 pkt 1 i art. 48 ust. 1 ustawy z dnia 27 sierpnia 2004 r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych (Dz. U. z 2024 r. poz. 146, 858, 1222, 1593, 1615 i 1915), w związku z art. 18 ust. 1 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2024 r. poz. 1465, 1572, 1907 i 1940) uchwala się, co następuje:

§ 1. Uwala się Gminny Program Poprawy Zdrowia w Zakresie Rehabilitacji Leczniczej na 2025 rok stanowiący załącznik do niniejszej uchwały.

§ 2. Koszt realizacji Programu, o którym mowa w § 1 ustala się na kwotę 150.000 zł (sto pięćdziesiąt tysięcy złotych). Środki finansowe na realizację Programu zostały zabezpieczone w budżecie Miasta Zambrów na 2025 rok.

§ 3. Burmistrz w terminie do 31 marca 2026 r. przedstawi Radzie Miasta Zambrów sprawozdanie z realizacji Programu.

§ 4. Wykonanie uchwały powierza się Burmistrzowi.

§ 5. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Przewodniczący Rady

Kamil Kowalczyk

Gminny Program Poprawy Zdrowia w Zakresie Rehabilitacji Leczniczej na rok 2025

I. Wstęp.

1. Program Poprawy Zdrowia w Zakresie Rehabilitacji Leczniczej na rok 2025, zwany dalej Programem, jest kontynuacją Gminnego Programu z lat poprzednich. Skierowany będzie do mieszkańców Zambrowa. Został opracowany na podstawie ustawy z dnia 27 sierpnia 2004 r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych i wynika z rozpoznanych potrzeb zdrowotnych i stanu zdrowia mieszkańców Zambrowa. Program opracowano w oparciu o dane uzyskane z Poradni Rehabilitacyjnej Szpitala Powiatowego w Zambrowie. Program określa elementy polityki zdrowotnej Miasta oraz wyznacza kierunki działań w zakresie poprawy stanu zdrowia i jakości życia mieszkańców Zambrowa. Zdrowie jest jednym z podstawowych zasobów gwarantującym rozwój społeczny i ekonomiczny. Tylko zdrowe społeczeństwo może tworzyć dobra materialne i niematerialne oraz rozwijać się. O zdrowie należy dbać i je chronić – szczególnie w obliczu licznych zagrożeń spowodowanych ciągłym rozwojem techniki, stale rosnącym tempem życia społeczeństwa. Współczesne warunki zarówno życia, jak i pracy warunkują prowadzenie działań z zakresu wzmacniania i poprawy zdrowia, w tym profilaktyki i promocja zdrowia w coraz szerszym zakresie. Powyższe argumenty potwierdzają, że zapotrzebowanie na świadczenia rehabilitacyjne będzie również bardzo duże.

2. Promocja zdrowia to proces umożliwiający jednostkom i grupom społecznym zwiększenie kontroli nad własnym zdrowiem, jego poprawę i utrzymanie. Działania te zorientowane są m.in. na następujące obszary:

- 1) budowanie zdrowotnej polityki publicznej;
- 2) tworzenie środowisk pracy i życia sprzyjających zdrowiu;
- 3) zachęcanie całego środowiska do działań na rzecz zdrowia;
- 4) rozwijanie indywidualnych umiejętności służących zdrowiu.

3. Profilaktyka zdrowotna natomiast ma na celu zapobieganie chorobom, poprzez ich wykrycie i leczenie. Wyróżnia się następujące fazy profilaktyki zdrowotnej:

- 1) Profilaktyka wczesna, czyli utrwalenie prawidłowych wzorców zdrowego stylu życia i zapobieganie szerzeniu się niekorzystnych wzorców zachowań w odniesieniu do osób zdrowych.
- 2) Profilaktyka pierwotna, czyli zapobieganie chorobie poprzez kontrolowanie czynników ryzyka.
- 3) Profilaktyka wtórna, czyli zapobieganie konsekwencjom choroby poprzez jej wczesne wykrycie i leczenie;
- 4) Profilaktyka trzeciorzędowa, czyli zahamowanie postępu choroby i ograniczenie powikłań.

II. Charakterystyka gminy i populacji docelowej.

1. Miasto Zambrów jest gminą miejską położoną w powiecie zambrowskim, w zachodniej części województwa podlaskiego. Według danych statystycznych na dzień 31.12.2024 r. na terenie Zambrowa zameldowanych było 20.103 mieszkańców (dla porównania w 2023 r. - 20.326). Struktura demograficzna mieszkańców Zambrowa przedstawia się następująco:

- 1) wiek przedprodukcyjny – ok. 17,78% ,
- 2) wiek produkcyjny - ok. 58,36 % ,
- 3) wiek poprodukcyjny - ok. 23,90 % .

2. Miasto Zambrów charakteryzuje się niekorzystną sytuacją demograficzną. Systematycznie maleje liczba mieszkańców, przy jednoczesnym wzroście w strukturze ludności odsetka osób w wieku poprodukcyjnym. Pomocy w powrocie do dawnej sprawności potrzebuje wielu pacjentów z bardzo różnymi schorzeniami. Fakt ten generuje coraz większe zapotrzebowanie na usługi zdrowotne, ponieważ ryzyko wystąpienia chorób zwiększa się z wiekiem. Ponadto, jak wynika z analizy stanu zdrowia mieszkańców Zambrowa oraz informacji przekazanych przez Szpital Powiatowy, dominują choroby zwyrodnieniowe stawów, choroby kręgosłupa, w tym głównie zmiany zwyrodnieniowe, a także choroby krążków międzykręgowych. Za najpowszechniejszy problem zdrowotny związany z funkcjonowaniem układu kostno-stawowego uznawana jest choroba zwyrodnieniowa stawów. Najczęściej występującą chorobą układu kostno-stawowego i mięśniowego pozostaje reumatoidalne zapalenie stawów. Rehabilitacja w leczeniu reumatoidalnego zapalenia stawów stanowi niezwykle istotny element uzupełniający terapię farmakologiczną, dzięki czemu możliwe jest podtrzymanie sprawności ruchowej pacjenta. Stosuje się w tym przypadku głównie kinezyterapię, fizykoterapię, masaże, psychoedukację oraz edukację zdrowotną oraz zaopatrzenie ortopedyczne. W grupie chorób zapalnych układu ruchu ograniczających sprawność funkcjonalną znajdują się także młodzieńcze idiopatyczne zapalenie stawów, spondyloartropatie seronegatywne (zesztywniające zapalenie stawów kręgosłupa, łuszczycowe zapalenie stawów reaktywne zapalenie stawów, zapalenie stawów towarzyszące przewlekłym zapalnym chorobom jelit), a także uszkodzenia barku oraz choroby tkanek miękkich związane z ich użytkowaniem, przemęczeniem, przeciążeniem. Wśród występujących u pacjentów urazów najczęściej wymienić należy złamania kości, stłuczenia oraz zwichnięcia stawów. Ta grupa schorzeń jest także jedną z głównych przyczyn zdrowotnych ograniczania i przerywania aktywności zawodowej mieszkańców miasta. Jak wynika z informacji uzyskanych ze Szpitala Powiatowego w Zambrowie, wśród głównych schorzeń obwodowego układu nerwowego, wpływających na znaczne ograniczenie sprawności zawodowej i społecznej wymienia się przede wszystkim mononeuropatie, radikulopatie i polineuropatie. Pomocy w powrocie do dawnej sprawności potrzebuje wielu pacjentów w różnym wieku i z bardzo różnymi schorzeniami. Dane wskazują, że potrzeby w zakresie rehabilitacji na terenie miasta nie są zaspakajane w oczekiwanym stopniu. Biorąc pod uwagę średni czas oczekiwania na udzielenie świadczenia z zakresu rehabilitacji na terenie miasta w ramach NFZ oraz podstawowe założenia procesu rehabilitacji, kluczowym jest zwiększenie dostępu do tego rodzaju świadczeń. Podstawowym celem rehabilitacji jest przywrócenie lub pomoc w osiągnięciu maksymalnie najlepszej sprawności, która pozwoli choremu na samodzielne funkcjonowanie. Umożliwi mu to powrót do pracy, czy do przynajmniej części obowiązków wykonywanych przed chorobą. Z medycznego punktu widzenia, warunkiem skuteczności procesu rehabilitacji jest podejmowanie działań rehabilitacyjnych możliwie wcześnie oraz stosowana ich w każdym okresie choroby. Rehabilitacja poprawia fizyczny stan zdrowia pacjenta, a także odgrywa znaczącą rolę w pokonywaniu barier psychologicznych związanych z chorobą, poprzez wykształcenie umiejętności radzenia sobie z chorobą, podtrzymywania kontaktów ze środowiskiem i zapobieganie depresji. Taki stan rzeczy obliuguje jednostki samorządu terytorialnego do podejmowania działań w celu poprawy dostępności w zakresie usług rehabilitacyjnych, które umożliwiają mieszkańcom szybszy powrót do zdrowia oraz zmniejszenia uciążliwości chorób przewlekłych.

3. Zapotrzebowanie na zabiegi rehabilitacyjne:

Według prognozy Poradni Rehabilitacyjnej działającej przy Szpitalu Powiatowym w Zambrowie znaczna ilość porad, na podstawie których realizowane są zabiegi rehabilitacyjne, nie może być wykonanych z tytułu niewystarczającego kontraktu z NFZ. Chorzy kierowani są do Poradni Rehabilitacyjnej przez lekarza rodzinnego lub lekarza specjalistę (chirurga, reumatologa, ortopedę, neurologa, laryngologa). Przyczyną zgłaszania się pacjentów do specjalisty są najczęściej:

- 1) choroby narządu ruchu (stany po urazach i przeciążeniach, wady wrodzone układu kostno-stawowego);
- 2) choroby układu nerwowego (nerwobóle nerwów obwodowych oraz zespoły bólowe, stany wzmożonego napięcia mięśni, udary mózgu, stwardnienia rozsiane);
- 3) stany po zawale serca i udarze mózgu;
- 4) choroby gośćcowe (reumatoidalne zapalenie stawów, zesztywniające zapalenie stawów kręgosłupa, stany bólowe w przebiegu choroby zwyrodnieniowej stawów, zespoły zapaleń okołostawowych);
- 5) choroby będące następstwem urazów;
- 6) mononeuropatie, radikulopatie i polineuropatie.

4. Statystyka.

Z danych uzyskanych ze Szpitala Powiatowego w Zambrowie wynika, że w 2024 r. Programem objęto 285 osób. Wykonano łącznie 8.750 zabiegów, z czego największą liczbę stanowią:

- a) krioterapia miejscowa – 1.188 zabiegów,
- b) ćwiczenia czynne wolne i czynne z oporem -1.145 zabiegów,
- c) ćwiczenia czynne w odciążeniu i czynne w odciążeniu z oporem – 977 zabiegów,
- d) laseroterapia - 558 zabiegów.

Osobami, które najczęściej korzystały z usług Rehabilitacji byli pacjenci w wieku 40-65 lat, choć zauważalna jest tendencja wzrostu pacjentów w grupie wiekowej 18-40 lat. Zabiegi rehabilitacyjne wykonane przez Poradnię w ramach umowy z Miastem Zambrów stanowią około nieznaczna część ogólnej liczby zabiegów rehabilitacyjnych, ale w opinii mieszkańców są bardzo potrzebne. Dzięki Programowi stale skraca się średni czas oczekiwania na poradę lekarską, a także na rozpoczęcie zabiegów. Zapotrzebowanie łącznie na zabiegi dotyczące rehabilitacji szacuje się na około 650 serii rocznie ponad aktualny kontrakt z NFZ. Potwierdza to fakt, że na usługi rehabilitacyjne nadal jest bardzo duże zapotrzebowanie mieszkańców Zambrowa. Dotyczy to osób w różnych przedziałach wiekowych, zarówno czynnych, jak i nieczynnych zawodowo.

III. Gminne zadania w zakresie profilaktyki zdrowotnej.

1. Gminne zadania w zakresie profilaktyki zdrowotnej.

- 1) Samorząd terytorialny w ramach delegacji ustawowych zobowiązany jest do podejmowania działań z zakresu ochrony zdrowia (art. 7 ust. 1 pkt 5 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym). Do zadań władz samorządowych w tym zakresie należą:
 - a) tworzenie warunków funkcjonowania systemu ochrony zdrowia,
 - b) analiza i ocena potrzeb zdrowotnych oraz czynników powodujących zmiany,
 - c) promocja zdrowia i profilaktyka, mające na celu tworzenie warunków sprzyjających dbaniu o zdrowie,
 - d) finansowanie w trybie i na zasadach określonych przepisami prawa.
- 2) Zgodnie z art. 7 ust. 1 ustawy z dnia 27 sierpnia 2004 r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych do zadań własnych gminy w zakresie zapewnienia równego dostępu do świadczeń opieki zdrowotnej należą w szczególności:
 - a) opracowywanie i realizacja oraz ocena efektów programów zdrowotnych wynikających z rozpoznanych potrzeb zdrowotnych i stanu zdrowia mieszkańców gminy;
 - b) inicjowanie i udział w wytyczaniu kierunków przedsięwzięć lokalnych zmierzających do zaznajomienia mieszkańców z czynnikami szkodliwymi dla zdrowia oraz ich skutkami;
 - c) podejmowanie innych działań wynikających z rozeznanych potrzeb zdrowotnych i stanu zdrowia mieszkańców gminy.

2. Realizatorzy Programu

- 1) Podstawową opiekę zdrowotną mieszkańców Miasta Zambrów w zakresie rehabilitacji leczniczej sprawuje Szpital Powiatowy w Zambrowie sp. z o.o. W ramach swych struktur organizacyjnych szpital posiada wydzieloną poradnię rehabilitacji leczniczej oraz pracownię rehabilitacji mieszczące się w budynku przy ul. Białostockiej. Ilość zabiegów wykonywanych w ramach kontraktu z Narodowym Funduszem Zdrowia jest niewystarczająca w stosunku do istniejących potrzeb. Narodowy Fundusz Zdrowia nie zapewnia wszystkim potrzebującym mieszkańcom Zambrowa niezbędnego dostępu do różnego rodzaju świadczeń rehabilitacyjnych.
- 2) Program zdrowotny realizowany przez Miasto Zambrów będzie stanowił uzupełnienie zakresu i ilości usług wykonywanych w ramach kontraktu z NFZ. Planuje się, że umożliwi on skrócenie czasu oczekiwania na zabiegi w ramach Programu do 2 tygodni, natomiast pozostałych do miesiąca.

3. Zakres świadczeń realizowanych w ramach Programu:

Program Poprawy Zdrowia w Zakresie Rehabilitacji Leczniczej na rok 2025 będzie realizowany przez podmiot wyłoniony w ramach otwartego konkursu ofert. Program dotyczy w szczególności następujących świadczeń:

- a) lekarskie porady ambulatoryjne,
- b) kinezyterapia,
- c) fizykoterapia,
- d) masaż,
- e) krioterapia,
- f) elektrolecznictwo,
- g) leczenie polem elektromagnetycznym,
- h) światłolecznictwo,
- i) ciepłolecznictwo,
- j) hydroterapia.

IV. Cel główny Programu

1. Celem głównym Programu jest poprawa stanu zdrowia mieszkańców i związanej z nim jakości życia, szybszy powrót osób chorych na rynek pracy, a także zmniejszenie nierówności społecznych w zakresie dostępu do rehabilitacji leczniczej oraz poprawa zdrowia osób starszych

2. Cel ten będzie realizowany poprzez:

- a) zwiększenie dostępności do świadczeń rehabilitacji leczniczej;
- b) skrócenie okresu oczekiwania na zabiegi z zakresu rehabilitacji leczniczej;
- c) zwiększenie skuteczności działań profilaktycznych i edukacji zdrowotnej społeczeństwa w zakresie rehabilitacji leczniczej;
- d) zmniejszenie skutków chorób zwyrodnieniowych oraz urazów.

V Zgodność Programu z polityką zdrowotną Państwa i Województwa Podlaskiego.

1. Niniejszy Program jest zgodny z mapą potrzeb zdrowotnych Województwa Podlaskiego (Moduł A pkt 2. i 2.5).

2. Program wpisuje się w cel 5 Narodowego Programu Zdrowia na lata 2021-2025 tj. Wyzwania demograficzne - zadanie Nr 3,10,11.

VI. Budżet Programu.

1. Budżet Programu Poprawy Zdrowia w Zakresie Rehabilitacji Leczniczej na rok 2025, podobnie jak w latach poprzednich, ustalono na poziomie 150.000 zł. Kwota ta pozwoli sfinansować około 250 porad lekarskich oraz wykonanie ok. 8 tysięcy zabiegów.

2. Z budżetu Programu nie będą opłacane świadczenia rehabilitacji leczniczej opłacane ze środków Narodowego Funduszu Zdrowia lub źródeł innych niż budżet Miasta Zambrów.

VII. Proponowane działania wraz z ramowym zakresem funkcjonowania i finansowania Programu.

1. Miasto Zambrów, w granicach finansowych określonych przez Radę Miasta Zambrów, sfinansuje koszt świadczeń rehabilitacyjnych dla mieszkańców Zambrów, spełniających warunki określone w niniejszym Programie.

2. Uprawnionymi do korzystania z bezpłatnych świadczeń rehabilitacyjnych objętych niniejszym Programem będą mieszkańcy posiadający zameldowanie na terenie miasta oraz skierowanie na rehabilitację leczniczą od lekarza pierwszego kontaktu lub lekarza innej specjalności nadzorującego proces leczenia.

3. Świadczenia rehabilitacji dla osób zainteresowanych ich uzyskaniem wykonywane będą przez podmiot wyłoniony w drodze konkursu ofert.

VIII. Oczekiwane efekty realizacji Programu:

Realizacja Programu Poprawy Zdrowia w Zakresie Rehabilitacji Leczniczej wpłynie na:

- 1) powrót do sprawności po przebytych chorobach;
- 2) poprawę dostępności do świadczeń zdrowotnych z zakresu rehabilitacji leczniczej;
- 3) skrócenie okresu oczekiwania na zabiegi związane z rehabilitacją leczniczą;
- 4) wzrost aktywizacji zawodowej i społecznej mieszkańców Zambrowa;
- 5) poprawę stanu zdrowia mieszkańców Zambrowa;
- 6) zwiększenie świadomości mieszkańców związanej z zagrożeniami zdrowotnymi;
- 7) zwiększenie poziomu edukacji w zakresie profilaktyki zdrowotnej i promocji zdrowia;
- 8) poprawę sprawności fizycznej mieszkańców Zambrowa
- 9) popularyzowanie zdrowego stylu życia wśród mieszkańców.

IX. Wskaźniki do osiągnięcia w ramach Programu.

Miernikami wskazującymi na skuteczną realizację Programu będą:

- a) udzielenie pomocy w zakresie rehabilitacji leczniczej co najmniej 250 osobom;
- b) skrócenie czasu oczekiwania na zabiegi rehabilitacyjne o 1 miesiąc;

X. Kontrola realizacji Programu.

1. Wykonawca umowy dotyczącej realizacji Programu zawartej w wyniku rozstrzygnięcia konkursu ofert zobowiązany będzie do:

- a) prowadzenia wyodrębnionej dokumentacji finansowo-księgowej;
- b) składania informacji dotyczącej realizacji Programu na każde żądanie Zlecającego;
- c) prowadzenia dokumentacji sprawozdawczej z uwzględnieniem danych osobowych uczestników Projektu oraz ilości i rodzaju udzielanych świadczeń wraz z ceną za każde świadczenie;
- d) przedłożenia raportu końcowego z realizacji Programu po zakończeniu jego realizacji zgodnie z wzorem określonym w Rozporządzeniu Ministra Zdrowia z dnia 22.12.2017 r. w sprawie wzoru programu polityki zdrowotnej, wzoru raportu końcowego z realizacji programu polityki zdrowotnej oraz sposobu sporządzenia projektu programu polityki zdrowotnej i raportu końcowego z realizacji programu polityki zdrowotnej (Dz.U. z 2017r. poz. 2476).

2. Wykonawca umowy będzie zobowiązany do podania do publicznej wiadomości:

- a) zakresu i sposobu udzielania świadczeń rehabilitacyjnych;
- b) dni i godzin, w jakich świadczenia będą udzielane;
- c) zasad wpisu na listę osób objętych świadczeniem;
- d) informacji, że Program jest finansowany przez Miasto Zambrów;
- e) składania sprawozdań, zawierających ilość wykonanych porad lekarskich oraz zabiegów, co będzie podstawą do zapłaty za dany miesięczny okres rozliczeniowy.

3. Celem zagwarantowania właściwego poziomu usług Wykonawca będzie zobowiązany posiadać aktualną umowę z NFZ w zakresie świadczenia usług z zakresu rehabilitacji.

4. Miasto Zambrów może w każdym czasie dokonać kontroli prawidłowości realizacji Programu, w szczególności w zakresie oceny jakości realizacji przedmiotu umowy, sposobu i rodzaju prowadzonej dokumentacji związanej merytorycznie z rozliczeniem środków przeznaczonych na realizację Programu. Kontrola może być prowadzona zarówno w trakcie realizacji Programu, jak i po jego zakończeniu.

XI. Informacja o programie

1. Program Poprawy Zdrowia w Zakresie Rehabilitacji Leczniczej Miasta Zambrów jest dokumentem, który może być modyfikowany w zależności od zmieniających się potrzeb zdrowotnych mieszkańców.

2. Informacja o programie będzie umieszczona na stronie internetowej Urzędu Miasta Zambrów oraz w miejscu świadczenia usług.